

31 ΜΑΡ. 2016

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ, ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ
ΑΥΤΟΤΕΛΕΣ ΤΜΗΜΑ
ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΕΥΤΙΚΟΥ ΕΛΕΓΧΟΥ**

Αθήνα, 31.03.2016

Αριθ. Πρωτ.: 303

ΠΡΟΣ Τη Βουλή των Ελλήνων
Δ/ση Κοιν/κού Ελέγχου
✓ Τμήμα Ερωτήσεων
Αθήνα

Ταχ. Δ/ση : Σταδίου 29
Ταχ. Κώδικας : 101 10 - Αθήνα
TELEFAX : 210 5203872
Πληροφορίες: Φίλιππος Κωνσταντίνου
Τηλέφωνο : 2131516116
E-MAIL : ypertns@ypakp.gr

ΘΕΜΑ: «Σχετικά με τη μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος»
ΣΧΕΤ.: Η με αριθ. πρωτ. 3741/7-3-16 ΕΡΩΤΗΣΗ

Σε απάντηση του ανωτέρω σχετικού που κατατέθηκε στη Βουλή από τον βουλευτή, κ. Ν. Νικολόπουλο, σας πληροφορούμε τα εξής :

Α) Στο πλαίσιο της παρούσας ασφαλιστικής μεταρρύθμισης, εξετάζεται η λήψη μέτρων για την στενότερη σύνδεση εισφορών και παροχών, τη διεύρυνση και τον εκσυγχρονισμό της βάσης εισφορών και συντάξεων για όλα τα αυτοαπασχολούμενα άτομα με μετάβαση από το ονομαστικό στο πραγματικό εισόδημα υπό τον όρο της τήρησης των κανόνων για τις ελάχιστες απαιτούμενες εισφορές καθώς και την καθολική ενοποίηση των ταμείων κοινωνικής ασφάλισης. Άλλωστε ο εκσυγχρονισμός της βάσης των εισφορών επί τη βάση του πραγματικού εισοδήματος αποτελούσε πάγια θέση των επιστημονικών και επαγγελματικών συλλόγων.

Η συνολική μεταρρύθμιση του ασφαλιστικού συστήματος που βρίσκεται σε εξέλιξη, έχει ως κύριο στόχο τον εξορθολογισμό του και τη δημιουργία ενός κοινωνικά δίκαιου, πλήρως λειτουργικού και βιώσιμου συστήματος. Στην παρούσα χρονική στιγμή διενεργείται ένας ευρύς και ουσιαστικός διάλογος με τους εμπλεκόμενους φορείς, προκειμένου να αναζητηθούν οι προσφορότεροι τρόποι για την αντιμετώπιση των υφιστάμενων προβλημάτων.

Β) Το προσχέδιο νόμου που έχει κατατεθεί βασίζεται σε αναλογιστικές προβολές και αναλύσεις ποσοτικών στοιχείων που έχουν τεθεί υπόψη των θεσμών, κατά την διεξαγόμενη διαπραγμάτευση, η οποία έχει εμπιστευτικό και όχι δημόσιο χαρακτήρα. Οι αναλογιστικές προβολές συντάχθηκαν από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, ενώ σχετική τεχνική βοήθεια για τη lege artis κατάρτιση τους παρασχέθηκε από την Διεθνή Οργάνωση Εργασίας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Όσα από τα ποσοτικά στοιχεία αυτά δεν καλύπτονται από το απόρρητο της διαπραγμάτευσης, δεν αφορούν δηλαδή άμεσα ή έμμεσα σε γενικότερες πτυχές

της μεταρρύθμισης αλλά αποκλειστικά στις εισφορές των ελεύθερων επαγγελματιών, έχουν ήδη δημοσιοποιηθεί από το Υπουργείο.

Σημειώνεται, τέλος, ότι ο ΔΣΑ αποχώρησε μονομερώς από τον διάλογο που είχε ξεκινήσει με το Υπουργείο. Αυτονόητο είναι ότι η αρχική πρόσκληση διαλόγου ήταν και παραμένει διαρκής, πράγμα που επισημάνθηκε εκ νέου στην από 29/2/16 απάντηση του Υπουργείου προς το Σύλλογο και η οποία επισυνάπτεται ως αναπόσπαστο Τμήμα της παρούσης.

Ο ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Ο ΚΑΤΡΟΥΓΚΑΛΟΣ

Συν/να:

Το από 29.2.16 έγγραφο του Υπουργείου
Επτά (7) σελίδες

ΑΚΡΙΒΕΣ ΑΝΤΙΓΡΑΦΟ
Ο ΠΡΟΪΣΤΑΜΕΝΟΣ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑΣ

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΣΦΑΛΙΣΗΣ & ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ

ΥΠΟΥΡΓΟΣ

Αθήνα, 29.2. 2015
Α.Π.:9419/7722/29.2. 2015

Προς: Βασίλη Ε. Αλεξανδρή
Πρόεδρο του Δικηγορικού Συλλόγου Αθηνών

Θέμα: Απάντηση στη με αρ. πρωτ. 6052/7410/10-2-2016 αίτηση του ΝΠΔΔ με την επωνυμία «Δικηγορικός Σύλλογος Αθηνών», που εδρεύει στην Αθήνα, οδός Ακαδημίας αρ. 60, όπως νόμιμα εκπροσωπείται, για τη λήψη εγγράφων κατ'άρθρο 5 ν. 3448/2006 και 5 ν. 2690/1999

1. Το προσχέδιο νόμου που έχει κατατεθεί βασίζεται σε αναλογιστικές προβολές και αναλύσεις ποσοτικών στοιχείων που έχουν τεθεί υπόψη των θεσμών, κατά την διεξαγόμενη διαπραγμάτευση, η οποία έχει εμπιστευτικό και όχι δημόσιο χαρακτήρα. Οι αναλογιστικές προβολές συντάχθηκαν από την Εθνική Αναλογιστική Αρχή, ενώ σχετική τεχνική βοήθεια για τη *lege artis* κατάρτιση τους παρασχέθηκε από την Διεθνή Οργάνωση Εργασίας και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Όσα από τα ποσοτικά στοιχεία αυτά δεν καλύπτονται από το απόρρητο της διαπραγμάτευσης, δεν αφορούν δηλαδή άμεσα ή έμμεσα σε γενικότερες πτυχές της μεταρρύθμισης αλλά αποκλειστικά στις εισφορές των ελεύθερων επαγγελματιών, έχουν ήδη δημοσιοποιηθεί από το Υπουργείο και κοινοποιούνται εκ νέου επικαιροποιημένα ως συνημμένα στο έγγραφο αυτό.

2. Στην παρ. 3 του άρθρου 10 του Συντάγματος ορίζεται ότι «Η αρμόδια υπηρεσία ή αρχή υποχρεούται να απαντά σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών και χορήγηση εγγράφων, ιδίως πιστοποιητικών, δικαιολογητικών και βεβαιώσεων μέσα σε ορισμένη προθεσμία, όχι μεγαλύτερη των 60 ημερών, όπως νόμος ορίζει. Σε περίπτωση παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής ή παράνομης άρνησης, πέραν των άλλων τυχόν κυρώσεων και εννόμων συνεπειών, καταβάλλεται και ειδική χρηματική ικανοποίηση στον αιτούντα, όπως νόμος ορίζει». Με τη διάταξη αυτή, το δικαίωμα πρόσβασης του

Σελίδα 1 από 7

Σταδίου 29, ΤΚ: 10110, Αθήνα, Τηλέφωνο: 2103368353/-252/-355, Fax: 2103244377

Email: ypourgios_erg@yeka.gr & gram_yp@yeka.gr

διοικούμενου στα έγγραφα κατοχυρώνεται συνταγματικώς. Το δικαίωμα αυτό συνδέεται άρρηκτα με την αρχή της φανεράς δράσης της διοίκησης που κατοχυρώνεται και από το άρθρο 5Α του Συντάγματος. Ειδικότερα, στην παρ. 1 του άρθρου 5Α του Συντάγματος ορίζεται ότι «Καθένας έχει δικαίωμα στην πληροφόρηση, όμως νόμος ορίζει. Περιορισμοί στο δικαίωμα αυτό είναι δυνατόν να επιβληθούν με νόμο μόνο εφόσον είναι απολύτως αναγκαίοι και δικαιολογούνται για λόγους εθνικής ασφάλειας, καταπολέμησης του εγκλήματος ή προστασίας δικαιωμάτων και συμφερόντων τρίτων».

Ακολουθώντας, στο άρθρο 5 του Κώδικα διοικητικής διαδικασίας (Ν. 2690/1999 ΦΕΚ Α' 45) ορίζεται ότι «1. Κάθε ενδιαφερόμενος έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση των διοικητικών εγγράφων. Ως διοικητικά έγγραφα νοούνται όσα συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες, όπως εκθέσεις, μελέτες, πρακτικά, στατιστικά στοιχεία, εγκύκλιες οδηγίες, απαντήσεις της Διοίκησης, γνωμοδοτήσεις και αποφάσεις».

Επιπλέον, με βάση το άρθρο 1 του Ν. 3448/2006 (ΦΕΚ Α' 57) «αντικείμενο ρύθμισης των διατάξεων των άρθρων 1 έως 13 του παρόντος νόμου είναι η καθιέρωση της αρχής της ανοικτής διάθεσης και περαιτέρω χρήσης των εγγράφων, πληροφοριών και δεδομένων που βρίσκονται στην κατοχή των φορέων του δημόσιου τομέα, σύμφωνα με τους ορισμούς του άρθρου 4, ο καθορισμός όρων, προϋποθέσεων και τρόπων διευκόλυνσης για την υλοποίηση της και η προσαρμογή της εθνικής νομοθεσίας στις διατάξεις της Οδηγίας 2013/37/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «για την τροποποίηση της Οδηγίας 2003/98/ΕΚ σχετικά με την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα». Οι κείμενες διατάξεις για την πρόσβαση στα διοικητικά έγγραφα, καθώς και τις πληροφοριακές υποχρεώσεις των φορέων του δημοσίου τομέα, εξακολουθούν να ισχύουν, με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων αυτού του νόμου.». Με τις διατάξεις αυτές θεσπίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις άσκησης του δικαιώματος της «περαιτέρω» (και πέραν του αρχικού σκοπού για τον οποίο εκδόθηκαν και ο οποίος θεωρείται ότι εκπληρώθηκε με την έκδοσή τους) «χρήσης» των εγγράφων του δημοσίου τομέα για την εξασφάλιση δίκαιων, αναλογικών και ισότιμων όρων περαιτέρω χρήσης των εγγράφων αυτών από τους πολίτες.

Εξάλλου, με βάση το άρθρο 14 του παραπάνω νόμου «1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται εντός έτους από τη δημοσίευση του νόμου αυτού, ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Δημόσιας Διοίκησης και Αποκέντρωσης και Δικαιοσύνης, κωδικοποιούνται σε ενιαίο κείμενο, υπό τον τίτλο "Κώδικας πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα", οι ισχύουσες διατάξεις που αφορούν το δικαίωμα, τους όρους και τη διαδικασία πρόσβασης στα δημόσια έγγραφα, οι διατάξεις του νόμου αυτού για την περαιτέρω χρήση πληροφοριών του δημόσιου τομέα και κάθε άλλη συναφής διάταξη, η οποία εμμέσως τροποποιεί ή συμπληρώνει τις ανωτέρω διατάξεις». Σε εφαρμογή αυτής της διάταξης εκδόθηκε το πδ 28/2015 (ΦΕΚ Α' 34) «Κωδικοποίηση διατάξεων για την πρόσβαση σε δημόσια έγγραφα και στοιχεία».

3. Με βάση τις ανωτέρω εφαρμοστέες διατάξεις, και δεδομένου ότι το δικαίωμα πρόσβασης στα διοικητικά έγγραφα είχε ήδη αναγνωρισθεί, πριν από το Σύνταγμα του 1975, ως γενική αρχή του διοικητικού δικαίου με τις αποφάσεις 2217/1963 και 3122/1968 του ΣτΕ στοιχειοθετείται η υποχρέωση της διοίκησης να απαντά επί των νομίμων αιτημάτων που της υποβάλλονται από τους διοικούμενους (ΣτΕ 3500/2002) οι οποίοι έχουν εύλογο προς τούτο ενδιαφέρον (ΣτΕ 3855/2010 σκ. 4 και ΣτΕ 3321/1995). Έτσι, κάθε ενδιαφερόμενος (κατά την έννοια της ΟλΣτΕ 94/2013 σκ. 13 βλ. συναφώς και Γνωμ. ΝΣΚ 92/2005) έχει το δικαίωμα, ύστερα από γραπτή αίτησή του, να λαμβάνει γνώση διοικητικών εγγράφων. Ως τέτοια νοούνται έγγραφα τα οποία συντάσσονται από τις δημόσιες υπηρεσίες όπως την ανεξάρτητη διοικητική αρχή, Εθνική Αναλογιστική Αρχή» (Ε.Α.Α.) η οποία συστάθηκε με το άρθρο 9 του νόμου 3029/2002 (ΦΕΚ Α' 160). Επομένως, κάθε ενδιαφερόμενος έχει δικαίωμα να λάβει γνώση της αναλογιστικής μελέτης της οποίας η χορήγηση ζητείται, εφόσον αυτή είχε τελειωθεί, με την έννοια της υπογραφής της από το αρμόδιο όργανο και την υποβολή της, προς έγκριση, στο αρμόδιο όργανο της ΕΕ, το Ageing Working Group (AWG). Παρόμοια υποχρέωση της διοίκησης, όμως, δεν υπάρχει για τις υφιστάμενες αναλογιστικές προβολές και ποσοτικοποιήσεις, οι οποίες έχουν τεθεί υπόψη των θεσμών, στο πλαίσιο της διαπραγμάτευσης, δεδομένου ότι παρόμοια έγγραφα, που δεν περιέχουν διαμορφωμένη βούληση διοικητικού οργάνου, δεν έχουν το χαρακτήρα διοικητικού εγγράφου (γνωμ. ΝΣΚ 117/2006, ΣτΕ 3308/2007).

Η σχετική πάγια θέση του ΝΣΚ ερείδεται στο γεγονός ότι η αυτοτελής επισκόπηση παρόμοιου μη τελειωμένου εγγράφου, το περιεχόμενο του οποίου μπορεί οποτεδήποτε να μεταβληθεί, όχι μόνο δεν θα συνέβαλε στην εν γένει προάσπιση των δικαιωμάτων ή εννόμων συμφερόντων του πολίτη, αλλά αντίθετα θα δημιουργούσε σύγχυση και παρανοήσεις και τελικώς θα οδηγούσε σε εσφαλμένη αντίληψή του για τη δράση της διοίκησης, ουσιαστικά αναιρώντας την αρχή της φανεράς δράσεως αυτής την οποία υπηρετεί το δικαίωμα γνώσεως των διοικητικών εγγράφων (Γνωμ. ΝΣΚ 148/2014 (ατομ.), Ολομ. ΝΣΚ 354/2006, Γνωμ. ΝΣΚ, 610/2001, 383/2000, 620/1999, 606/1997).

4. Περαιτέρω, όπως ήδη αναφέρθηκε, η όλη διεξαγωγή της διαπραγμάτευσης με τους θεσμούς έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα. Βάσει του άρθρου 7 της ΥΑ υπ' αριθμ. 7958/337 (ΦΕΚ Β' 1639) «Κανονισμός εσωτερικής λειτουργίας της εθνικής αναλογιστικής αρχής (Ε.Α.Α.)», «με απόφαση της Ε.Α.Α. μπορούν να χαρακτηρίζονται ως εμπιστευτικά τμήματα των πρακτικών ή των εισηγήσεων, κατά την, αιτιολογημένη κρίση της, εφόσον συντρέχουν λόγοι που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 2690/1999 ή από άλλες ειδικές διατάξεις». Συναφώς διευκρινίζεται, ότι οι εισηγήσεις και προτάσεις της αναλογιστικής αρχής, στηρίζονται σε στατιστικά δεδομένα τα οποία καλύπτονται από το στατιστικό απόρρητο με βάση, το πδ 28/2015, και άρα το κατά τις παραγράφους 1 και 2 δικαίωμα του άρθρου 5 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας δεν υφίσταται, εφόσον το συγκεκριμένο απόρρητο προβλέπεται από ειδικές διατάξεις. Επιπλέον, με την υπ. αριθμ. 10440/Β2-613 απόφαση (ΦΕΚ Β' 2245/ 19.10.2015) «Τροποποίηση απόφασης ορισμού των φορέων

του Ελληνικού Στατιστικού Συστήματος» ορίζεται ρητά το Υπουργείο Εργασίας ως ένας εκ των φορέων το ελληνικού στατιστικού συστήματος. Εξάλλου, σύμφωνα με το άρθρο 89 παρ. 1 του πδ 28/2015 (Άρθρο 8 ν. 3832/2010 παρ. 1 εδ. 1-3 και παρ. 2-6, όπως το άρθρο αναριθμήθηκε με το άρθρο 323 παρ. 2 ν. 4072/2012 και τροποποιήθηκε με την παρ. 1 του άρθρου 10 ν. 3899/2010 και την παρ. 5 του άρθρου 33 ν. 4258/2014) « *Εάν οι φορείς του ΕΛ.Σ.Σ. έχουν στη διάθεσή τους στοιχεία ή έχουν πρόσβαση σε στοιχεία, που καθιστούν δυνατή την άμεση ή έμμεση αναγνώριση των μονάδων στατιστικών στοιχείων με την αποκάλυψη εξατομικευμένων πληροφοριών, που λαμβάνονται άμεσα για στατιστικούς σκοπούς, ή έμμεσα, από διοικητικές ή άλλες πηγές, υποχρεούνται να προστατεύουν αυτά τα στοιχεία και να τα χρησιμοποιούν αποκλειστικά για τους στατιστικούς σκοπούς. Απαγορεύεται σε όλους τους φορείς του ΕΛ.Σ.Σ. οποιαδήποτε δημοσιοποίηση αυτών των στοιχείων. Οι φορείς του ΕΛ.Σ.Σ. οφείλουν να λαμβάνουν τα κατάλληλα προληπτικά μέτρα ώστε να μην είναι δυνατή η αναγνώριση των μεμονωμένων στατιστικών μονάδων με τα τεχνικά ή άλλα μέσα που εύλογα μπορούν να χρησιμοποιηθούν από τρίτους*». Περαιτέρω, λαμβάνοντας υπόψη ότι προκειμένου να γίνουν οι προβολές και οι κατάλληλες ποσοτικοποιήσεις χρησιμοποιούνται δεδομένα από όλους τους ασφαλιστικούς φορείς που περιέχουν αναλυτικά στοιχεία και προσωπικά δεδομένα των ασφαλισμένων, η χορήγηση των σχετικών εγγράφων δεν είναι δυνατή. Ειδικότερα, ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, κατά το άρθρο 2 του Ν. 2472/1997 (ΦΕΚ Α' 50), θεωρούνται οι πτυχές της προσωπικότητας του φυσικού προσώπου, το οποίο μπορεί να προσδιοριστεί ατομικά, τα οποία υφίστανται ή πρόκειται να υποστούν επεξεργασία. Στα απλά προσωπικά δεδομένα συγκαταλέγονται ενδεικτικά (*ad hoc* Ολομ. ΝΣΚ 19/2009) τα στοιχεία αναγνώρισης, οι οικογενειακές συνθήκες, η οικονομική κατάσταση, η εργασία. Σύμφωνα δε με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 11 του Ν. 2472/1997 και των άρθρων 3 και 5 της κανονιστικής πράξης 1/1999 της Αρχής προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα (ΦΕΚ Β' 555) για κάθε ανακοίνωση προσωπικών δεδομένων (απλών ή ευαίσθητων) σε τρίτο, επιβάλλεται προηγούμενη ενημέρωση του υποκειμένου του, ενώ η εν λόγω υποχρέωση υφίσταται ακόμα και στις περιπτώσεις που, κατά τη διάταξη του άρθρου 5 παρ. 2 του Ν. 2472/1997, δεν απαιτείται για την ανακοίνωση (ή την καθ'οιονδήποτε τρόπο επεξεργασία) των συγκεκριμένων δεδομένων, η συγκατάθεση του υποκειμένου αυτού (απόφαση Αρχής προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα 10/2009 και ΣτΕ 2252/2005). Είναι δε αυτονόητο ότι η Διοίκηση, έχει την υποχρέωση οσάκις εξετάζει σχετικό αίτημα χορήγησης σε τρίτο αντιγράφου διοικητικού εγγράφου στο οποίο περιέχονται απλά δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα ή και ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα να εφαρμόσει την αρχή της αναλογικότητας και να προβεί σε εξέταση αν το αιτούμενο αντίγραφο του εγγράφου, ως μέτρο περιορισμού ατομικού δικαιώματος είναι πρόσφορο, αναγκαίο και *stricto sensu* ανάλογο. Στη συγκεκριμένη περίπτωση, ένας μεγάλος αριθμός των εγγράφων στα οποία βασίζονται οι αναλογιστικές προβολές και ποσοτικοποιήσεις περιέχουν προσωπικά στοιχεία ασφαλισμένων, τα στοιχεία αυτά δεν δύνανται να χορηγηθούν

στο αιτούν νομικό πρόσωπο, χωρίς τη συγκατάθεση των συνταξιούχων και ασφαλισμένων (Γνωμ. ΝΣΚ 441/2013).

5. Εξάλλου, η αίτηση χορήγησης εγγράφων πρέπει να αφορά μόνον διοικητικά έγγραφα που έχουν ήδη εκδοθεί και φυλάσσονται στην αρμόδια υπηρεσία και όχι αυτά που είναι σε στάδιο επεξεργασίας και πρόκειται να εκδοθούν στο μέλλον (ΣτΕ 1628/2014, σκ.5, 1438-1442/2005, σκ.4). Όπως δε δημόσια έχει αναφερθεί και επισημαίνεται και στην αίτηση για χορήγηση της αναλογιστικής μελέτης, η υπό εκπόνηση αναλογιστική μελέτη εγκρίνεται υποχρεωτικά από το Ageing working group (AWG) της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Ειδικότερα, Ο «Κώδικας δεοντολογίας» σχετικά με την εφαρμογή του συμφώνου σταθερότητας και ανάπτυξης και το περιεχόμενο και τη μορφή των προγραμμάτων σταθερότητας και σύγκλισης, ορίζει ότι οι κοινές δημοσιονομικές προβλέψεις από το AWG της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής (Economic Policy Committee-EPC) παρέχουν τη βάση για την αξιολόγηση από το Συμβούλιο και την Επιτροπή της βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών των κρατών μελών, στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Εξάλλου, προβλέπεται ειδικώς ότι «η Ομάδα Εργασίας για τη γήρανση του πληθυσμού (AWG) της Επιτροπής Οικονομικής Πολιτικής (Economic Policy Committee-EPC) η οποία είναι υπεύθυνη για την εκπόνηση κοινών δημοσιονομικών προβλέψεων σε: δημόσιες δαπάνες για τις συντάξεις, την υγειονομική περίθαλψη, (...) και όπου είναι εφικτό και σκόπιμο, σε έσοδα συνδέονται με την ηλικία, όπως οι συνταξιοδοτικές εισφορές. Οι κοινές αυτές προβλέψεις θα αποτελέσουν τη βάση για την αξιολόγηση από την Επιτροπή και το Συμβούλιο της βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών των κρατών μελών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Θα πρέπει να περιλαμβάνονται στα προγράμματα. Τα προγράμματα θα πρέπει να περιλαμβάνουν όλες τις απαραίτητες συμπληρωματικές πληροφορίες, τόσο από ποιοτική όσο και ποσοτική άποψη, έτσι ώστε να μπορέσει η Επιτροπή και το Συμβούλιο να αξιολογήσουν τη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών των κρατών μελών με βάση τις τρέχουσες πολιτικές. Για το σκοπό αυτό, οι πληροφορίες που περιλαμβάνονται στα προγράμματα θα πρέπει να επικεντρωθούν στις νέες σχετικές πληροφορίες που δεν αντανακλάται πλήρως στις τελευταίες κοινές προβλέψεις της EPC. Για παράδειγμα, τα κράτη μέλη ίσως θέλουν να περιλάβουν πληροφορίες σχετικά με τις τελευταίες δημογραφικές τάσεις και τις μεγάλες αλλαγές πολιτικής στα συστήματα συνταξιοδότησης και υγειονομικής περίθαλψης. Τα προγράμματα θα διακρίνουν μεταξύ των μέτρων που έχουν θεσπιστεί και τα μέτρα που έχουν προβλέπονται για το μέλλον. Με δεδομένη την αβεβαιότητα που περιβάλλει τις μακροπρόθεσμες προβλέψεις, η αξιολόγηση από την Επιτροπή και το Συμβούλιο θα πρέπει να περιλαμβάνει προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων οι οποίες να παρέχουν μια ένδειξη των κινδύνων για τη βιωσιμότητα των δημοσίων οικονομικών σε περίπτωση δυσμενών δημογραφικών, οικονομικών, χρηματοοικονομικών ή δημοσιονομικές εξελίξεων. Εκτός από τις απαιτήσεις που αναφέρονται ανωτέρω, τα κράτη μέλη μπορούν να παρουσιάσουν διαφορετικές προβλέψεις, με βάση εθνικούς υπολογισμούς. Σε μια τέτοια περίπτωση, τα κράτη μέλη πρέπει να εξηγούν λεπτομερώς τις υποκείμενες παραδοχές των εν λόγω προβλέψεων, τη μεθοδολογία που

χρησιμοποιείται, τις πολιτικές που εφαρμόζονται ή σχεδιάζονται για την κάλυψη των υποθέσεων, καθώς και τις αποκλίσεις μεταξύ των εθνικών προβλέψεων και τις κοινές προβλέψεις που παράγονται από την AWG. Αυτές οι εθνικές προβολές και οι υποθέσεις τους, συμπεριλαμβανομένου του ελέγχου επαλήθευσής τους, θα τεθούν ως βάση για την αξιολόγηση από την Επιτροπή και το Συμβούλιο της βιωσιμότητας των δημοσίων οικονομικών των κρατών μελών στο πλαίσιο του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης».

6. Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι κατά την πρόσφατη νομολογία του Συμβουλίου της Επικρατείας η αναλογιστική μελέτη δεν αποτελεί ουσιώδη τύπο ή αναγκαίο όρο ή αναγκαία προϋπόθεση για τη λήψη τέτοιας φύσεως νομοθετικών μέτρων (ΣτΕ 1031/2015 σκ. 10 και ΣτΕ 3410/2014 σκ. 7), και το γεγονός αυτό δεν αντίκειται στον Ευρωπαϊκό Κώδικα Κοινωνικής Ασφάλειας και ειδικότερα στο άρθρο 70 παρ. 3 του Μέρους XII αυτού, όπως κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1136/1981 (ΦΕΚ Α' 61). Και αυτό, ιδίως, όταν τα μέτρα που προκρίνονται δεν αντίκειται στις διατάξεις του άρθρου 22 παρ. 5 του Συντάγματος που είναι εναρμονισμένες με τις προβλέψεις της εν λόγω Διεθνούς Συμβάσεως (βλ. συναφώς ΟλΣτΕ 1286/2012 σκ. 13 και ΣτΕ 1031/2015 σκ. 10)

Περαιτέρω, με βάση την ΟλΣτΕ 2287/2015 (σκ. 7), προκύπτει ότι ο νομοθέτης οφείλει, εν όψει και της γενικότερης υποχρέωσής του για «προγραμματισμό και συντονισμό της οικονομικής δραστηριότητας για την εδραίωση της κοινωνικής ειρήνης» (άρθρο 106 παρ. 1 του Συντάγματος), να έχει προβεί σε ειδική, εμπεριστατωμένη και επιστημονικά τεκμηριωμένη μελέτη, από την οποία να προκύπτει αφ' ενός μεν ότι τα συγκεκριμένα μέτρα είναι πράγματι πρόσφορα αλλά και αναγκαία για την αποτελεσματική αντιμετώπιση του προβλήματος βιωσιμότητας των φορέων κοινωνικής ασφάλισης, εν όψει και των παραγόντων που το προκάλεσαν, έτσι ώστε η λήψη των μέτρων αυτών να είναι σύμφωνη με τις συνταγματικές αρχές της αναλογικότητας και της ισότητας στα δημόσια βάρη, αφ' ετέρου δε ότι οι επιπτώσεις από τα μέτρα αυτά στο βιοτικό επίπεδο των πληττομένων προσώπων, συνδυαζόμενες με άλλα τυχόν ληφθέντα μέτρα (φορολογικά κ.ά.), αλλά και με το σύνολο των κοινωνικοοικονομικών συνθηκών της δεδομένης συγκυρίας, δεν έχουν, αθροιστικά λαμβανόμενες, αποτέλεσμα τέτοιο που να οδηγεί σε ανεπίτρεπτη, κατά τα προεκτεθέντα, παραβίαση του πυρήνα του συνταγματικού δικαιώματος σε κοινωνική ασφάλιση. Παρόμοιες μελέτες υφίστανται ήδη, όπως προαναφέρθηκε, και θα τεθούν υπόψη της Εθνικής Αντιπροσωπείας κατά τη συζήτηση και ψήφιση του νομοσχεδίου.

7. Κατόπιν των ανωτέρω, το αίτημα που περιέχεται στο με αρ. πρωτ. 6052/7410/10-2-2016 έγγραφό σας, για παροχή επιπλέον στοιχείων πέραν των όσων εδώ επισυνάπτονται, δεν είναι νόμιμο και για το λόγο αυτό δεν μπορεί να ικανοποιηθεί.

Σημειώνεται, τέλος, ότι η αλληλογραφία αυτή δεν θα ήταν αναγκαία και οι σχετικές διευκρινίσεις θα είχαν παρασχεθεί άμεσα εάν ο ΔΣΑ δεν είχε αποχωρήσει μονομερώς από τον διάλογο που είχε ξεκινήσει με το Υπουργείο. Αυτονόητο είναι ότι η αρχική πρόσκληση διαλόγου ήταν και παραμένει διαρκής.

Αθήνα, 26.2.2016

**Ο Υπουργός Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης
και Κοινωνικής Αλληλεγγύης**

Γιώργος Κατρούγκαλος